

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a személyesen eljáró felperesnek Molnárné dr. Bosnyákovits Laura ügyvéd által képviselt **alperes** ellen gazdasági erőfölénnyel való visszelés iránti perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2007. október 10. napján meghozott 13.P.21.207/2006/15. számú ítélete ellen felperes részéről 17., 18.. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét részben megváltoztatja. Megállapítja, hogy az alperes birtokháborítást követett el azzal, hogy a felperes **helység 1-i ...1** hrsz-ú ingatlanán a vízügyi hatóság 20596-4/1994. számú határozata alapján 1994-ben vízelvezetés céljára csővezetékot helyezett el, továbbá a 26711/1962. számú határozata alapján 1963-ban ugyanilyen céllal elhelyezett acélvezetékot nem távolította el.

Kötelezi az alperest, hogy 60 napon belül távolítsa el a felperesi ingatlanról mindkét csővezetékot.

Az ítéltábla az alperes viszontkeresetét elutasítja, a szolgalmi jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzését elrendelő elsőfokú ítéleti rendelkezést mellőzi.

Köteles a felperes 8 napon belül a leletezés terhével leróni az iratoknál 14.000,- (Tizennégyezer) Ft kereseti és 17.000,- (Tizenhétezer) Ft fellebbezési illetéket, az alperes pedig ugyanezen határidőn belül a leletezés terhével köteles leróni 14.000,- (Tizennégyezer) Ft viszontkereseti illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 86.000,- (Nyolcvanhatezer) Ft első- és másodfokú perköltséget, viselje továbbá a perben felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, az alperes viszontkeresetének helyt adott és megállapította, hogy az alperes a **helység 1-i ...2** hrsz-ú ingatlan vonatkozásában a vízvezeték szolgalmi jogot 1973. év december hó 31. napjával elbirtoklással megszerezte. Megkereste a földhivatalt a szolgalmi jog bejegyzése

íránt. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000,-Ft perköltséget.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 1962. október 9-én 26711/1962-es szám alatt vízhasználati engedélyt adott a **Helység 2**, Fényespatak Vízkivételimű és az alperesi jogelőd bokodi hűtőtava közötti távvízvezeték létesítésére. A vezeték létesítésére 1963-ban került sor, mely a 80-as évek végéig üzemelt, ekkor a vízpótlás megszűnt, a vezetékek előregedtek. A 65278/1995. 03. 06-i határozattal a vízügyi hatóság az eredeti nyomvonalon való csőcserére vízjogi létesítési engedélyt adott. A munkák során a régi vezetéket 1995-ben műanyagcsövek lefektetésével váltották ki, egyes szakaszokon a fémvezeték is a földben maradt.

A vízvezeték létesítéséről a szántóterület akkori tulajdonosa, a **Helység 1-i** Mezőgazdasági Kombinát tudomással bírt, 1973. március 21-én szerződést is kötöttek a vízvezeték díjfizetés ellenében öntözés céljára történő használatáról, melyet évente jegyzőkönyvvel újíttattak meg. A kombinát 1981-ben a csővezeték felújítását kérte, de az alperesi jogelőd ezt a költségekhez való hozzájáruláshoz kötötte.

A bíróság megállapítása szerint 1994. január 30-án állapodott meg a felperes a **Helység 1-i** Mezőgazdasági Kombináttal a **helység 1-i ...2.** hrsz-ú szántóingatlan ingyenes jutatásáról. A szerződés szerint a birtokba lépés időpontja 1993. január 4., a kombinát szavatolja az ingatlan per-, igény- és tehermentességét, kivéve a közüzemi vezetékszolgalmakat (villany, gáz, olaj, telefonvezeték). A felperesi tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésének - 2007. május 11-én kijavított - rangsora 1994. május 11.

Az elsőfokú bíróság ítéleti tényállása szerint az alperes 2001-ben az érdekelt szomszédos ingatlantulajdonosok többségével megállapodott a vízvezetési szolgalmi jog ellenérték fejében történő ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről. Öt - köztük a felperesi - ingatlan vonatkozásában a földhivatal a kérelmet elutasította, mert az alperes nem a bejegyzett tulajdonosokkal kötötte meg az egyezséget.

A felperes 15-20 méter széles ingatlanát a közúttól 3-4 méterre keresztezi 1,5 méter mélyen a vízvezeték, a felszín 79 m²-ét érintve. 1995. december 4-i levelében az alperes 30 Ft/m² ár alapulvételével tett ajánlatot a szolgalmi joggal kapcsolatosan a felperesnek, aki ezt elutasította. A 2001-et követően megújult tárgyalások során sem jutottak a felek megállapodásra.

A megyei bíróság elsődlegesen a Tpvt. jelen perben való alkalmazhatóságát vizsgálta. Kifejtette, hogy az 1. §.(1) bekezdése értelmében a törvény rendelkezései a gazdasági tevékenységre, a piaci magatartásra, az üzleti versenyre, a versenytársak kapcsolatára vonatkoznak. Az törvény alkalmazási köre a nyereség- és vagyonszerzés céljából üzletszerűen, ellenérték fejében történő termelő, vagy szolgáltató tevékenységre terjed ki. Az alperesi vízvezeték használatával, ellenértékével kapcsolatos megállapodás hiánya piaci, üzleti, versenyjogi vonatkozást nem érint, csupán polgári jogvita alapjául szolgálhat. A felperes a tulajdona alapján önmagában piaci szereplőnek nem tekinthető, nem alapoz meg az alperessel szemben üzleti-piaci versenykapcsolatot.

Az elsőfokú bíróság megalapozatlannak minősítette a felperesnek a haszonbérleti szerződés megkötésével, haszonbér megállapításával kapcsolatos igényét is. Utalt arra, hogy a haszonbérlet lényege egy mezőgazdasági terület használata és hasznainak szedése, a perbeli esetben az ingatlan felszíne alatt húzódó vízvezeték használata a haszonbérlet törvényi feltételeinek nem felel meg.

A birtokvédelmi keresetet arra tekintettel ítélte alaptalannak a bíróság, hogy a perbeli vízvezeték a felperesi ingatlan alatt 1963. óta üzemel, az akkori használó erről tudomással bírt, ellene nem tiltakozott. A Ptk. 168. §. (2) bekezdése alapján az alperesi jogelőd 1973-ben elbirtoklással megszerezte a telki szolgáltatást. Jogosultságát ugyan nem jegyeztette be az ingatlan-nyilvántartásba, azonban a szolgalmi jog elbirtoklása esetén is alkalmazandó Ptk. 121. §. (5) bekezdése értelmében ennek csak az ellenérték fejében jogot szerző tulajdonos vonatkozásában van jelentősége. Az ingyenes tulajdonszerző felperessel szemben az alperes jogszerűen hivatkozik a szolgalmi jog elbirtoklás útján való megszerzésére.

Alaptalannak minősítette a felperes arra való hivatkozását, hogy állami tulajdon esetében az elbirtoklás kizárt volt, ugyanis a Ptk. 121. §-ának 1991. június 9. napjáig hatályban volt (3) bekezdése ilyen tilalmat csak a tulajdonjog elbirtoklása tekintetében mondott ki. Kifejtette, hogy az alperesi szolgalmi jog, mint a felperesi ingatlan használata nem a vízpótlás állandó gyakorlásán, hanem azon a tényen alapul, hogy a vízvezeték folyamatosan és zavartalanul a felperesi ingatlan alatt volt. A vízpótlás átmenetileg, esetleg hosszabb időn át való szüneteltetése nem jelentheti a szolgalmi jog megszűnését. A vezeték egyébként is az 1980-as évek közepéig, végéig üzemelt, 1987-ben a vízjogi eljárás során az alperes a vízelvezetési jog fenntartásáról nyilatkozott, 1995-ben sor került a vezeték felújítására, így a Ptk. 170. §. (2) bekezdése szerint sem állapítható meg a szolgalmi jog megszűnése. A szolgalmi jog alapján az alperes jogszerűen használta a felperes földterületét, jogosultsága a vezeték szükséges karbantartására, a felújításra is kiterjedt, így jogellenesség hiányában alaptalanul hivatkozik a felperes birtokháborításra. A bíróság utalt arra is, hogy nem bizonyított az ingatlan rendeltetésszerű használatának zavarása sem.

A bíróság arra tekintettel mellőzte a Gazdasági Versenyhivatal, illetve a vízügyi hatóság ismételt megkeresését és a további adatok beszerzésére vonatkozó felperesi indítványok teljesítését, mert megítélése szerint a rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható volt a tényállás. A szomszédos ingatlanokra vonatkozó szolgalmi jog érdektelen, a bíróság a jogvita elbírálása szempontjából nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy a felperes ingatlana alatt az új műanyagvezeték mellett a régi acélcső esetleg a helyén maradt, mert ez a feltételezett helyzet a vízelvezetési szolgalmi jogosultság kereteit nem haladja meg, az ingatlan rendeltetésszerű használatát nem akadályozza. Kifejtette, hogy a felperes tévesen hivatkozott a 2000. évi XLIII. törvény 30. §-ára, ez a rendelkezés a közterületen elhagyott hulladék kezelésének szabályait határozza meg, a perben nem alkalmazandó.

A felperes fellebbezésében kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, a megyei bíróság új eljárásra kötelezését, az alperes perköltségben való marasztalását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete iratellenes, egyoldalú, elfogult. Az alperes érdekében elfedi a konkrét tényeket és jogkérdéseket.

Az elbirtoklás iránti alperesi igény alaptalan.

A vezeték használatával az alperes nem a 80-as évek második felében, hanem 1981-1983. között hagyott fel, ez az engedélyt visszavonó 1987-es határozat indokolásából megállapítható. A határozatban rögzített tényeken az sem változtat, hogy az engedélyes fellebbezésére a hatóság a fenti határozatát az alperes további vízhasználati igényére hivatkozással visszavonta.

Az 1986. március 6-i levélből kiderül, hogy az alperes tetemes összeget várt el a felújításhoz a felperes jogelődjétől, ez is igazolja a használat 1981-ben való felhagyását.

A használat zavarását az 1994-95-ös munkálatok megvalósították, a vasvezeték földben léte is a használat zavarásának minősül, e tekintetben a környezetvédelmi szabályokat is figyelembe kell venni.

Kifogásolta, hogy a bíróság ingyenes tulajdonszerzést állapított meg, holott a mezei leltárt meg kellett váltani, a kárpótlás nem minősíthető ingyenes szerzésnek, az ingatlan kimérésének költségét a felperes fizette meg.

Az ítélet az egész ingatlan tekintetében rendelkezik a szolgalmi jog bejegyzéséről, holott az alperesi vezeték az ingatlannak csak a közúttal határos részén halad át. Szolgalmi jog bejegyzésére csak vázrajz szerint, szükséges mértékben, négyzetméter megjelöléssel kerülhet sor. Szolgalmi jogot ellenérték nélkül a bíróság sem alapíthat és nem állapíthatja meg elbirtoklással való megszerzését sem.

Hangsúlyozta a felperes, hogy a szerződés ugyan a közüzemi vezetéksszolgalmakról említést tesz, az alperesnek azonban önérdekű távvízvezetéke húzódik az ingatlanon.

A felperesi álláspont szerint az 1995. évi, engedély nélkül megvalósított vezetéképítés is birtokháborítást valósított meg.

A versenyjogsértéssel kapcsolatos kereseti kérelme körében a felperes kifejtette, hogy a felek gazdasági-, piaci-, versenyjogi kapcsolatba kerültek, a törvény hatálya egyértelműen kiterjed a magánszemély felperes és a jogi személy alperes Magyarországon megvalósított piaci magatartásainak értékelésére.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú eljárás során a kizárás tekintetében hozott határozattal szemben panasszal élt, utalva arra, hogy az elsőfokú bíróság kettős mércét alkalmaz az ügyvédi praxisával kapcsolatosan, egyszer minden bírāja elfogult, máskor, ha maga a felperes kéri a kizárást, akkor nem tartják magukat annak. Ezzel kapcsolatosan sérelmezte, hogy a bíróság a Pp. 114. §-a ellenére sem indokolta sem elutasításakor, sem ítéletében az eljárás szabálytalanságára alapított, két ízben is előterjesztett kifogásának figyelmen kívül hagyását.

A másodfokú eljárás során a felperes bejelentette, hogy a perrel érintett ingatlan helyrajzi száma 227/48-ra változott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a vízvezeték 1963-tól ugyanabban a nyomvonalban helyezkedik és ugyanazt a célt szolgálja. Utalt arra, hogy a felperesi tulajdonszerzéssel kapcsolatos szerződésben a kombinát szavatosságot vállalt az ingatlan per-, igény- és tehermentességére. A felperes a mezőgazdasági kombináttal, illetve jogutódjával szemben érvényesíthet igényt.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint túlnyomórészt alapos, a kizárás megtagadásával kapcsolatos panasza azonban alaptalan.

Az ítéletábrának elsődlegesen a panasz tekintetében kellett állást foglalnia, ugyanis ennek megalapozottsága a Pp. 252. §. (1) bekezdése értelmében önmagában is az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolja.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 11. §. (1) és (2) bekezdése szerint senki sem vonható el törvényes bírójától, aki az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend szerint kijelölt bíró.

A hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az ügy tehát csak különösen indokolt esetben vonható el.

Az elfogultságot csak olyan tények, körülmények alapozzák meg, amelyekből objektíve, okszerűen következik, hogy a pártatlan elbírálás nem biztosított.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság egészével szemben benyújtott elfogultsági kifogás alapjaként a felperes arra hivatkozott, hogy ügyvédként a bírákkal rendszeres munkakapcsolatban áll. Azt is igazolta, hogy a megyei bíróság bírái - köztük az elsőfokú eljárásra kijelölt bíró is - más eljárások során maguk is bejelentették a felperessel szembeni elfogultságukat. Rámutat az ítéletábrla ugyanakkor arra, hogy minden esetben az adott ügyben rendelkezésre álló tények és nyilatkozatok alapján kell elsődlegesen a kizárás iránti kérelmet elbírálni. Jelen perben a bírák többsége elfogulatlanságok deklaráló nyilatkozatot tett, ezzel szemben a felperes által felhozott körülmény - ahogy az ítéletábrla Pkk.II.25.354/2005/2.számú végzésében is megállapította - nem szolgál elegendő alappal a Pp. 13. §. (1) bekezdés e.) pontjában meghatározott kizárási ok fennállásának megállapításához.

Az ítéletábrla a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságnak a 4.Pk.20.697/2007/1/I. számú - az ügyben eljáró bíróval szemben tett kizárási kérelmet elutasító - végzésével szembeni panaszt is alaptalannak ítélte az alábbiakra tekintettel.

Megállapítható, hogy az első fokon eljáró bíró „most akkor szórakozunk?” megjegyzés kíséretében tiltotta meg a felperesnek, hogy a 2007. május 14. napján megtartott tárgyaláson a perrel érintett vezetékeknek a szomszéd ingatlanok alatti fekvésével kapcsolatos kérdését feltegye a meghallgatott tanúnak. Ezzel kapcsolatosan az ítéletábrla osztotta a fentebb megjelölt végzés Pp. 133. §-ára utalással kifejtett indokait. E szerint a tanács elnökének ügyelnie kell arra, hogy a tárgyalás ne terjedjen ki az üggyel összefüggésben nem álló körülményekre, az ügyre nem tartozó kérdés feltevését megtilthatja. Amennyiben a felperes által feltenni szándékozott kérdés relevanciáját tekintve az eljáró bíró tévedett, ez nem alkalmas az elfogultság megalapozására.

Rámutat az ítéletábrla arra is, hogy a felperes által joggal kifogásolt kifejezés használatára azt követően került sor, amikor a felperes a korábban már megtiltott kérdés feltevését ismételtén indítványozta.

Az ítéletábrla a felperesnek az elsőfokú eljárás szabálytalanságával kapcsolatos kifogásait sem ítélte megalapozottnak. E körben kiemeli, hogy a fentebb idézett kifejezés tekintetében a bíróság 13. számú végzésével elrendelte a 9. számú jegyzőkönyv kiegészítését. Az is

megállapítható, hogy az alperes a bíróság erre irányuló felhívása nélkül is nyilatkozott a felperes ingatlanán hagyott korábbi vascsővezetékéről (15. jkv. 3. oldala). Nem minősíthető eljárási szabálysértésnek az sem, hogy a bíróság a felperesi tulajdonjog bejegyzésének ranghelyét kijavító földhivatali határozattal kapcsolatosan az alperest nem nyilatkoztatta meg, hiszen a határozatban foglalt tények az alperes nyilatkozata nélkül is megállapíthatók és a bíróság részéről megfelelően értékelhetők.

A fentiek szerint az ítéletábra a felperes által hivatkozott okok miatt nem találta érdemi felülbírálatra alkalmatlannak az elsőfokú ítéletet. A másodfokú eljárás során kiegészített peradatok értékelésével azonban megállapította, hogy a felperes fellebbezése jórészt - az alábbiak szerint - alapos.

A másodfokú bíróság a felperes versenyjogsértésre alapított keresetével kapcsolatosan maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, e tekintetben csupán kiemeli, hogy a felperes az alperes gazdasági tevékenysége, piaci magatartása tekintetében nem minősül versenytársnak, a felek között versenyjogi kapcsolat nincs (Tpvt. 1. §. (1) bekezdés).

A vízvezetési szolgalmi jog elbirtoklásának megállapítása iránt előterjesztett viszontkeresetnek helyt adó elsőfokú ítéleti rendelkezés ugyanakkor - eljárásjogi okból - téves.

Az alperes sem az első, sem a másodfokú eljárás során nem kérte a szolgalmi jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzését. Megállapításra irányuló kereseti kérelemnek - számadási kötelezettség megállapítása kivételével - csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a felperes teljesítést nem követelhet. Mivel ezen rendelkezés viszontkereset tekintetében is megfelelően irányadó, a jelen perben előterjesztett viszontkereset a Pp. 123. §-ában foglalt rendelkezésekbe ütközik. A másodfokú bíróság e tekintetben kiemeli, hogy a megyei bíróság a Pp. 215. §-ának rendelkezését sértve, a viszontkereseti kérelmen túlterjeszkedve hozta meg az ezzel ellentétes - az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelését is magában foglaló - döntését.

A viszontkereset alaptalansága azonban nem képezi akadályát, hogy az annak alapjául szolgáló tényeket és jogi hivatkozásokat az alperes a felperes keresetével szemben - kettejük viszonyában - védekezésként felhozza, ezek érdemi elbírálása tehát nem mellőzhető.

Erre figyelemmel tehát a birtokháborítás megállapítása és az eredeti birtokállapot helyreállítása iránti kereset, illetve az alperesnek a szolgalmi jog elbirtoklására irányuló hivatkozása határozzák meg a jogvita kereteit.

Az alperes a szolgalmi joggal kapcsolatos álláspontját a Ptk. 168. §. (2) bekezdésének rendelkezésére alapította, míg a felperes ugyancsak a Ptk. rendelkezésére (170. §. (2) bekezdés) hivatkozással állította, hogy az esetlegesen létrejött alperesi szolgalom a gyakorlásának 10 évet meghaladó hiányára figyelemmel megszűnt.

A vízvezetési szolgalom létrejöttére és megszűnésére mind az 1964. évi IV. törvény (és a végrehajtására kiadott 32/1964. (XII.13.) kormányrendelet), mint pedig az 1995. évi LVII. törvény speciális rendelkezéseket tartalmaz. A vízvezetési szolgalom elbirtoklással való

létrejöttéről, illetve a szolgálatnak a nem gyakorlás folytán való, törvény erejénél fogva bekövetkező - hatósági határozatot nem igénylő - megszűnéséről a vízügyről, vízgazdálkodásról szóló jogszabályok nem rendelkeznek. Az 1964. évi IV. törvény 33-34. §-ának miniszteri indokolása szerint azonban a vízvezetési szolgálommal kapcsolatos vízjogi rendelkezések „az általánostól csak a legszükségesebb eltérésre szorítkoznak”.

Erre tekintettel megállapítható tehát, hogy a Ptk-nak a felek által hivatkozott rendelkezései a vízvezetési szolgalmi jog háttér-joganyagául szolgálnak, a jelen perben is alkalmazandóak.

A peradatok kétséget kizáróan alátámasztják, hogy az 1963-ban létesített vezeték az alperes több mint 10 éven keresztül használta, a mezőgazdasági kombinát, mint az ingatlan korábbi birtokosa ez ellen nem tiltakozott, sőt a vezeték saját gazdasági céljára (öntözés) maga is igénybe vette, mégpedig nem a saját jogán, hanem az alperesnek fizetendő térítés ellenében.

A fentiek alapján osztotta az ítéletábra a megyei bíróság álláspontját: az alperes vízvezetési szolgalmi joga 1973-ban létrejött.

Erre az alperes a Ptk. 121. §. (5) bekezdésében foglalt korlátozás mellett is alappal hivatkozik a felperessel szemben, a mezei leltár és a telekalakítás költsége ugyanis nem minősül a tulajdonjog ellenértékének, a kárpótlás útján való szerzés pedig nem tekinthető ellenérték fejében való szerzésnek.

Az a felperesi hivatkozás, mely szerint a szolgalmi jog - a gyakorlás 10 évet meghaladó elmulasztása folytán - megszűnt, a továbbiakban szükségessé tette a gyakorlás folyamatosságának az 1994-et megelőző időszak tekintetében való vizsgálatát.

Miként átjárási szolgálat esetében a szolgálommal terhelt ingatlan használatát fizikailag lehetővé tevő kapu, illetve ösvény pusztá léte, úgy a vízvezetési szolgalmi jog körében a csővezeték megléte sem minősíthető önmagában - az alperes és az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben - a jog gyakorlásának.

A bizonyítási eljárás során beszerzett peradatok - az elsőfokú ítélet ténymegállapításával szemben - azt támasztották alá, hogy az 1980-as évek elején az alperes - részben a vezeték elhasználódása, részben pedig az ezirányú szükségletek hiányában - felhagyott a használattal. /Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 1987. május 22-én kelt 40.324-3/1987. számú határozata: 13.P.21.207/2006/5/F/2. számú irat; az alperes által a **Helység 1-i** ÁG-nek készített kimutatás tartalma (Pf.12/F/2. számú irat); a felújításhoz anyagi hozzájárulást igénylő alperesi levél (P.21.207/4/A/3.)/

A folyamatos, tényleges használatra irányuló hivatkozás kétséget kizáró igazolása a fentiekre figyelemmel - a bizonyítandó tény jellegénél fogva - a perben az alperes kötelezettsége volt. Az alperes - az ítéletábra Pf.IV.20.439/2007/4. számú végzése ellenére - állítását bizonyítani nem tudta, bizonyítékai (üzemnapló) és indítványai csupán az 1994. decemberét követő igénybevétel igazolására voltak alkalmasak.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy külső ok, a források megszűnése akadályozta jogának gyakorlásában. Álláspontját a másodfokú bíróság nem ítélte megalapozottnak, a már fentebb hivatkozott hatósági határozatból ugyanis kiderült, hogy az alperes 1987-ben a használat hiányát éppen az utóbbi évek csapadékos időjárásával, tehát a szükséglet hiányával indokolta.

A fentiek alapján az ítélőtábla megállapította, hogy a Ptk. 170. §. (2) bekezdése értelmében az alperes vízelvezetési szolgalmi joga a gyakorlás hiányának 10 évet meghaladó időtartamára figyelemmel már 1994-et megelőzően megszűnt.

A felperest - aki tulajdonjogát az 1994. január 30-án kelt szerződésre alapítja - megilleti az a jog, hogy ingatlanának használatáról rendelkezzen (Ptk. 112. §.).

Az alperesnek sem jogszabály, sem hatósági határozat, sem pedig szerződés nem biztosítja a felperes által 1993. január 4. óta birtokolt ingatlan vízelvezetés céljából való használatát. Az alperes a felperes hozzájárulása nélkül fektette le 1994-ben a műanyag csővezetékét és az ez által kiváltott korábbi vezetékét nem távolította el. A felszín alatti vezetékek léte - védőtávolság, használat korlátozottsága - a felperes birtoklását zavarja. Erre tekintettel a Ptk. 98. §-ában, a 188. §. (1) és a 192. §. (2) bekezdésében írtak alapján az alperes köteles a vezetékek eltávolítására.

A fentiekre tekintettel az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdés második fordulata alapján részben megváltoztatta, a felperes birtokháborítással kapcsolatos keresetének helyt adott, az alperes viszontkeresetét pedig elutasította.

Az alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján viselni köteles mind a saját, mind a felperes első- és másodfokú perköltségét, mely a kereseti és fellebbezési illeték, a Pf.6/F/1. szám alatti okirattal igazolt 5.000,- Ft költség, továbbá a PK. 152. számú állásfoglalásra figyelemmel 36.000,- Ft-ban megállapított keresetkiesés alkot.

Az ítélőtábla észlelte, hogy az Itv. 39. §. (3) bekezdés b.) és c.) pontjában foglaltakhoz képest a 21.000,-Ft kereseti, illetve viszontkereseti, továbbá a 24.000,-Ft fellebbezési illeték hiányosan került lerovásra, ezért a különbözet pótlására leletezés terhével kötelezte a feleket.

Győr, 2008. december 10. napján

Dr. Zámbó Tamás sk
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelélül:
Kiadó:

Az ügy tömör összefoglalása:

A vízvezetési szolgálommal kapcsolatos vízjogi rendelkezések a szolgalmi jog általános polgári jogi szabályrendszerétől csak a legszükségesebb eltérésre szorítkoznak, erre tekintettel a Ptk. szolgalmi joggal kapcsolatos rendelkezései a vízvezetési szolgalmi jog háttér-joganyagául szolgálnak. Lehetőség van tehát vízvezetési szolgalmi jog elbirtoklás útján történő megszerzésére, s a szolgalmi jog megszűnik, ha a jogosult azt 10 éven át - bár ez módjában állt - nem gyakorolta, vagy eltúrte, hogy gyakorlásában akadályozzák.

A szolgalom gyakorlásának nem az idegen ingatlan használatát fizikailag lehetővé tévő feltételek fenntartása, hanem az ingatlan tényleges használata minősül.

Megállapításra irányuló kereseti kérelemnek - számadási kötelezettség megállapítása kivételével - csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a felperes teljesítést nem követelhet.

Alkalmazott jogszabályok: Ptk. 168. §., 170. §., Pp. 123. §.